

Prevence v právu životního prostředí

JUDr. Jana Tkáčiková, PhD.

Princip prevence

- ▶ Obecný právní princip
- ▶ Specifika při ochraně ŽP
 - Neprozkoumanost všech vazeb v rámci ŽP
 - Nenapravitelnost některých škod na ŽP, resp. ekonomická nákladnost nápravy
- ▶ Nástroje prevence při ochraně životního prostředí
 - Příkazy a zákazy
 - Koncepční nástroje
 - Standardy životního prostředí
 - Procesy k posouzení záměrů
 - Stanovování podmínek
 - Kontrola a dozor
 - Uplatňování odpovědnosti

Prameny právní úpravy

- ▶ Ústava
- ▶ Listina základních práva a svobod
- ▶ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- ▶ Občanský zákoník §§ 415 an.
- ▶ Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
- ▶ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
- ▶ Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění
- ▶ Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií

Zákon o životním prostředí

▶ § 17/1

- Každý je povinen,
 - především opatřeními přímo u zdroje,
 - předcházet znečištění nebo poškozování životního prostředí
 - a minimalizovat nepříznivé důsledky své činnosti na životní prostředí.
- Obecná prevenční povinnost

Zákon o životním prostředí

▶ § 17/2

- Každý, kdo využívá území nebo přírodní zdroje, projektuje, provádí nebo odstraňuje stavby, je povinen takové činnosti provádět jen po zhodnocení jejich vlivů na životní prostředí a zatížení území, a to v rozsahu stanoveném tímto zákonem a zvláštními předpisy.

- Vazba na zákon č. 100/2001 Sb.

▶ § 17/3

- Každý, kdo hodlá zavést do výroby, oběhu či spotřeby technologie, výrobky a látky, či kdo je hodlá dovážet, je povinen zabezpečit, aby splňovaly podmínky ochrany životního prostředí a aby v případech stanovených tímto zákonem a zvláštními předpisy byly posouzeny z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí.

Zákon o životním prostředí

- ▶ § 18/1
 - Každý,
 - kdo svou činností znečišťuje nebo poškozují životní prostředí,
 - nebo kdo využívá přírodní zdroje,
 - je povinen na vlastní náklady zajišťovat sledování tohoto působení a znát jeho možné důsledky.
 - Monitoring dle jednotlivých složkových zákonů

Zákon o životním prostředí

▶ § 19

- Každý, kdo zjistí, že
 - hrozí poškození životního prostředí,
 - nebo že k němu již došlo,
- je povinen učinit v mezích svých možností nezbytná opatření k odvrácení hrozby nebo ke zmírnění následků
 - Povinnost zakročovací
- a neprodleně ohlásit tyto skutečnosti orgánu státní správy;
 - Povinnost ohlašovací
 - povinnost zasáhnout nemá ten, kdo by tím ohrozil život nebo zdraví své nebo osoby blízké.

Posuzování vlivů na životní prostředí

- ▶ Zákon č. 100/2001 Sb.
- ▶ Zvláštní právní úprava:
 - Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
 - Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
- ▶ Cíl
 - získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů
 - komplexní odborné posouzení přímých i nepřímých vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

Předmět posuzování

▶ EIA (Environmental Impact Assessment)

▶ Záměry

- stavby, činnosti a technologie
 - uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu
 - které podle stanoviska orgánu ochrany přírody mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti
- negativní vymezení
 - § 4 odst. 2

▶ SEA (Strategic Environmental Assessment)

▶ Koncepce

- strategie, politiky, plány nebo programy zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané
 - které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1
 - u nichž nutnost jejich posouzení, s ohledem na možný vliv na životní prostředí, vyplývá ze zvláštního právního předpisu
 - spolufinancované z prostředků fondů Evropských společenství
- negativní vymezení
 - § 10a odst.2

Subjekty

- ▶ **Příslušný úřad**
 - Ministerstvo životního prostředí
 - Krajský úřad
- ▶ **Dotčený správní úřad**
 - správní úřad hájící zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a Česká inspekce životního prostředí
- ▶ **Dotčený územní samosprávný celek**
 - územní samosprávný celek, jehož správní obvod alespoň zčásti tvoří území, jehož životní prostředí a obyvatelstvo by mohlo být závažně ovlivněno
- ▶ **Oznamovatel**
 - ten, kdo hodlá provést záměr
- ▶ **Předkladatel**
 - ten, kdo předkládá podnět ke zpracování koncepce
- ▶ **Veřejnost**
 - každá fyzická nebo právnická osoba
 - občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost (§ 23 odst. 9)
- ▶ **Držitel autorizace**
 - Osoba oprávněná zpracovávat dokumentaci, posudek a zpracovávat vyhodnocení

Proces posuzování vlivů záměru a koncepce

- ▶ Oznámení záměru
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Zjišťovací řízení
 - závěr
- ▶ Zpracování dokumentace
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Zpracování posudku
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Veřejné projednání dokumentace a posudku
 - s výjimkou § 9 odst.9
- ▶ Vydání stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Oznámení koncepce
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Zjišťovací řízení
 - závěr
- ▶ Zpracování vyhodnocení
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Veřejné projednání návrhu koncepce
- ▶ Vydání stanoviska k návrhu koncepce
 - rozeslání a zveřejnění
- ▶ Zveřejnění schválené koncepce
- ▶ Sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví
 - Zajištění uje předkladatel a dotčené správní úřad
 - Opatření k odvrácení nebo zmínění negativních vlivů

EIA

SEA

Význam zjišťovacího řízení

▶ V rámci EIA

- upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace
- u záměrů dle § 4 odst. 1 b), c), d), e)
 - zjištění, zda záměr nebo jeho změna má významný vliv na životní prostředí, případně zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, a zda bude posuzován podle tohoto zákona

▶ V rámci SEA

- upřesnění obsahu a rozsahu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví
- u koncepcí dle § 10 odst. 1 b), c)
 - zjištění, zda koncepce nebo změna koncepce bude posuzována

Význam stanoviska k posouzení vlivů

▶ V rámci EIA

- odborný podklad pro vydání rozhodnutí, příp. opatření podle zvláštních právních předpisů (např. dle stavebního nebo horního zákon)
- bez stanoviska nelze vydat rozhodnutí nebo opatření nutná k provedení záměru v žádném správním ani jiném řízení nebo v jiném postupu
- při svém rozhodování bere rozhodovací správní úřad vždy v úvahu obsah stanoviska
 - konkrétní požadavky týkající se ochrany životního prostředí, zahrne je do svého rozhodnutí; v opačném případě uvede důvody, pro které tak neučinil nebo učinil jen částečně

▶ V rámci SEA

- bez stanoviska ke koncepci nemůže být koncepce schválena
- stanovisko může obsahovat
 - nesouhlas s návrhem koncepce z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví
 - návrhy na jeho doplnění, příp. návrhy kompenzačních opatření a opatření ke sledování vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví
- schvalující orgán je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit

Principy posuzování vlivů na životní prostředí

- ▶ **Trvale udržitelného rozvoje**
 - Viz § 1 odst. 3
- ▶ **Integrace ochrany ŽP do plánovacích a rozhodovacích procesů**
 - Viz § 1 odst. 3
- ▶ **Prevence**
 - Viz § 1 odst. 2 a 3
- ▶ **Výběru aktivit podléhajících posuzování**
 - Viz § 4 a § 10a
- ▶ **Komplexnosti hodnocení**
 - Viz §§ 2, 5 a 10b
- ▶ **Variantnosti**
 - Viz §§ 6 odst. 4, 7 odst. 5, 10b odst. 4, 10d odst. 3
- ▶ **Odbornosti**
 - Viz § 19
- ▶ **Účasti veřejnosti**
 - §§ 16 a 17
- ▶ **Dvoustupňovosti (v příp. EIA)**
 - Zpracování dokumentace a posudku
- ▶ **(ne)závaznosti stanoviska**
 - Viz §§ 10 a 10g

Integrované povolování

▶ IPPC

- Integrated Pollution Prevention and Control

▶ Zákon č. 76/2002 Sb.

▶ Cíl

- maximální ochrana životního prostředí JAKO CELKU

▶ Integrované povolení

- rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení, včetně provozu činností přímo spojených s provozem zařízení v místě a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství.

Předmět integrovaného povolování

▶ Zařízení

- stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více průmyslových činností uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s průmyslovými činnostmi uvedenými v příloze č. 1 k tomuto zákonu probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění,
 - nejde-li o stacionární technickou jednotku používanou k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů
- stacionární technická jednotka neuvedená v příloze č. 1 k tomuto zákonu, jestliže provozovatel zařízení pro ni požádá o vydání integrovaného povolení

Řízení o vydání integrovaného povolení

- ▶ Správní řízení se specifiky
- ▶ Žádost
 - Podává provozovatel
 - Ke krajskému úřadu nebo Ministerstvu životního prostředí
 - Ověření úplnosti žádosti
- ▶ Rozeslání a zveřejnění
- ▶ Lhůta pro vyjádření
 - ❖ účastníků řízení
 - ❖ provozovatel, dotčené obce a kraje, občanská sdružení, hospodářské komory,...
 - ❖ příslušných správních úřadů podle zvláštních předpisů
 - ❖ dotčeného státu
 - ❖ odborně způsobilé osoby
 - ❖ na žádost úřadu
 - ❖ veřejnosti
- ▶ Ústní jednání
 - z podnětu úřadu nebo na žádost účastníka
- ▶ Rozhodnutí o žádosti
 - Zamítnutí (viz § 13 odst. 2)
 - Vydání integrovaného povolení

Obsah integrovaného povolení

- ▶ Obecné náležitosti dle správního řádu
- ▶ Identifikace provozovatele
- ▶ Popis zařízení, činnosti, umístění zařízení
- ▶ Závazné podmínky provozu
 - emisní limity, opatření pro hospodárné využívání surovin a energie, opatření pro předcházení haváriím podmínky zajišťující ochranu zdraví člověka a životního prostředí,... (viz § 13 odst. 4)
 - musí vždy zahrnovat podmínky, postupy a opatření, které by jinak byly stanoveny na základě zvláštních právních předpisů, podle kterých by byla vydána rozhodnutí, stanoviska, vyjádření a souhlasy, které se nahrazují integrovaným povolením
 - východiskem je mj. použití nejlepších dostupných technik
 - 1. technikami se rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu
 - 2. dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice
 - 3. nejlepšími se rozumí nejúčinnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí

Povinnosti provozovatele

- ▶ provozovat zařízení v souladu s integrovaným povolením
- ▶ ohlásit úřadu plánovanou změnu v provozu zařízení
- ▶ spolupracovat s příslušnými správními úřady při kontrole dodržování podmínek integrovaného povolení
- ▶ neprodleně hlásit úřadu všechny mimořádné situace, havárie zařízení a havarijní úniky znečišťujících látek ze zařízení do životního prostředí
- ▶ vést evidenci údajů o plnění závazných podmínek provozu integrovaného povolení
- ▶ zákaz bez platného integrovaného povolení zařízení provozovat

Přezkum, změna a zánik integrovaného povolení

- ▶ Přezkum plnění závazných podmínek integrovaného povolení
 - Každých 8 let
 - nebo Nastanou-li zákonem stanovené skutečnosti
 - Např. závažné porušení podmínek, změna v nejlepších dostupných technikách, změna emisních standardů,... (viz § 18 odst. 2)
 - Na základě ohlášení změny
- ▶ Důsledky přezkumu
 - Uložení opatření k nápravě
 - Uložení pokuty
 - Výzva k podání žádosti o změnu integrovaného povolení
 - Rozhodnutí o omezení nebo zastavení provozu
- ▶ Zánik povolení
 - zánik provozovatele zařízení bez právního nástupce
 - Jinak práva a povinnosti z integrovaného povolení přecházejí na právního nástupce provozovatele zařízení a jsou pro něj závazné
 - Oznamovací povinnost o přechodu povolení
 - ukončení provozu zařízení poté, co byly splněny podmínky integrovaného povolení spojené s ukončením provozu zařízení
 - nevyužívání integrovaného povolení bez vážného důvodu po dobu delší 8 let

Organizační zabezpečení IPPC

- ▶ Ministerstvo životního prostředí
- ▶ Ministerstvo průmyslu a obchodu
- ▶ Ministerstvo zemědělství
- ▶ Ministerstvo zdravotnictví
- ▶ krajské úřady
- ▶ Česká inspekce životního prostředí
- ▶ krajské hygienické stanice

Ochrana životního prostředí v řízeních podle stavebního zákona

- ▶ Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
 - Územní plánování
 - Politiky územního rozvoje
 - Zásady územního rozvoje
 - Územní plán
 - Regulační plán
 - Územní řízení
 - Územní rozhodnutí
 - Územní souhlas
 - Stavební řízení
 - Stavební povolení
 - Ohlášení stavby
 - Užívání staveb
 - Odstraňování staveb

Cíle územního plánování

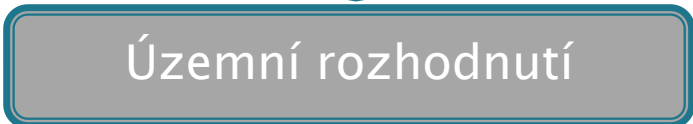
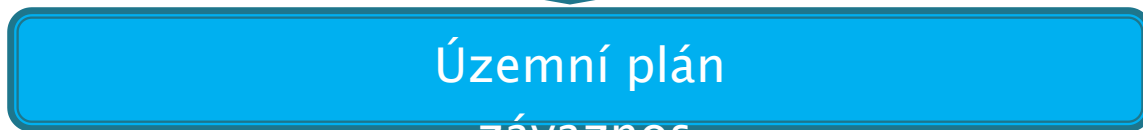
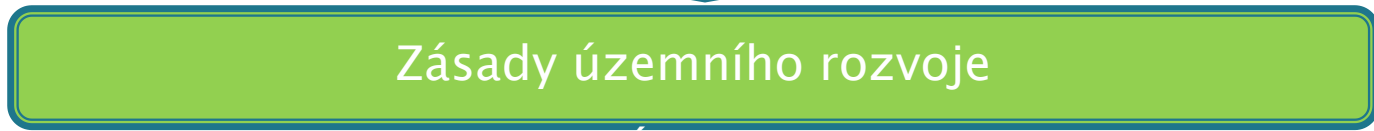
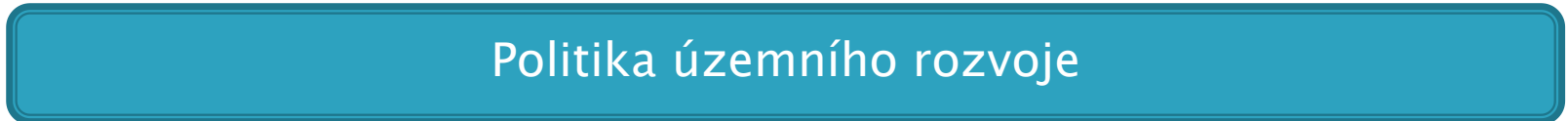
- ▶ Vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro
 - příznivé životní prostředí,
 - hospodářský rozvoj a
 - soudržnost společenství obyvatel území
- a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.
- ▶ Soustavné a komplexní řešení účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území
- ▶ Ochrana a rozvoj přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území ve veřejném zájmu

Funkce územního plánování

- ▶ Funkce promotivní
 - Podporující žádoucí rozvoj
- ▶ Funkce restriktivní
 - Chránící ve veřejném zájmu přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území
- ▶ Nutná rovnováha při uplatňování
 - funkce koordinační
- ▶ Nadrezortní nástroj řešení střetu zájmů v území
 - komplikace s jeho tradičním spojením se stavebním řádem do jednoho předpisu, což v praxi vede k jejich vzájemnému spojení do vztahu, v němž funkce územního plánování je chápána jen úzce jako funkce nástroje majícího připravovat území pro jeho zastavění

Úkoly územního plánování

- ▶ zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty
- ▶ stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území
- ▶ prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika
- ▶ stanovovat podmínky pro provedení změn v území
- ▶ stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci)
- ▶ vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem
- ▶ určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území
- ▶ vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů před negativními vlivy záměrů na území a navrhopvat kompenzační opatření
- ▶ regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů
- ▶ uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče

Nástroje územního plánování

- ▶ Územně plánovací podklady
 - ❖ územně analytické podklady
 - ❖ zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území, obsahují mj. limity využití území a rozbor udržitelného rozvoje území
 - ❖ územní studie
 - ❖ ověřují možnosti a podmínky změn v území
- ▶ Politika územního rozvoje
 - určuje v daném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů
 - stanoví republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,
 - vymezuje oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území
 - vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy
 - vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu nebo které svým významem přesahují území jednoho kraje
- ▶ Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace

▶ Zásady územního rozvoje

- stanoví základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje
- vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu
- stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření
- stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití.

Územně plánovací dokumentace

▶ Územní plán

- stanoví základní koncepci rozvoje území obce,
 - ochrany jeho hodnot,
 - jeho plošného a prostorového uspořádání
 - uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury
 - vymezení zastavěného území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů

▶ Regulační plán

- v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí
- vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření

Územně plánovací dokumentace

- ▶ Forma:
 - Opatření obecné povahy podle správního řádu
- ▶ Hierarchická závaznost
- ▶ Pořizovatel
 - krajský úřad
 - úřad územního plánování
 - v přenesené působnosti
- ▶ Schvalování a vydávání
 - zastupitelstvem kraje nebo obce
 - v samostatné působnosti

Nástroje ochrany životního prostředí v procesu územního plánování

- ▶ Účast dotčených orgánů
 - ▶ Posuzování vlivů na životní prostředí
 - ▶ Ochrana nezastavěného území a nezastavitelných pozemků
 - ▶ Veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření
 - ▶ Účast veřejnosti
-

Účast dotčených orgánů

- ▶ Orgány územního plánování a stavební úřady postupují ve vzájemné součinnosti s dotčenými orgány chránícími veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů
- ▶ Dotčené orgány vydávají
 - stanoviska, která
 - nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak
 - jsou závazným podkladem pro politiku územního rozvoje a pro opatření obecné povahy
- ▶ Oprávnění dotčených orgánů kontrolovat dodržování podmínek stanovených ve stanovisku
 - stanou-li se tyto podmínky součástí opatření obecné povahy nebo jiného úkonu orgánu územního plánování

Právní povaha vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj

- ▶ Zpracování zajišťuje pořizovatel (předkladatel)
 - Autorizovaná osoba v případě části A a B, jinak kdokoliv
- ▶ V rámci PÚR
 - Jeden z podkladů k návrhu PÚR
 - Součást obsahu PÚR, vč. sdělení jak bylo zohledněno s uvedením důvodů výběru přijaté varianty řešení
- ▶ V rámci ZÚR a ÚP
 - Jeden z podkladů k návrhu ZÚR nebo ke konceptu, resp. návrhu ÚP
 - Sdělení, jak byly zohledněny výsledky vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území a výsledky jeho projednání je součástí zprávy o projednání návrhu
 - Součást odůvodnění opatření obecné povahy

Posuzování vlivů na životního prostředí a stavební zákon

- ▶ § 10i zákona č. 100/2001 Sb.
 - Při posuzování vlivů politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace na životní prostředí se postupuje podle stavebního zákona a v rozsahu podle odstavců 2 až 5
 - Regulační plán, který stanoví podmínky pro provedení záměru podle přílohy č. 1, se posuzuje jako záměr podle dílu 2 tohoto zákona
- Součást vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území
 - ▣ Povinně
 - Politika územního rozvoje
 - Zásady územního rozvoje
 - ▣ Na základě požadavku dotčeného orgánu
 - k zadání územního plánu
NEBO
 - Nebyl-li vyloučen významný vliv na území NATURA 2000
 - Územní plán

Právní povaha stanoviska k posouzení vlivů na životní prostředí

- ▶ MŽP a orgán kraje (dle zákona č. 100/2001 Sb.)
 - postavení dotčených orgánů
 - stanoví požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů na životní prostředí včetně zpracování možných variant řešení
- ▶ Stanovisko je odborným podkladem
 - Na rozdíl od závaznosti stanovisek ostatních dotčených orgánů
 - požadavek na zpracování autorizovanou osobu
- ▶ Obsahem politiky územního rozvoje
 - popis a vyhodnocení zjištěných a předpokládaných závažných vlivů PÚR na životní prostředí a přijatelné alternativy naplňující cíle PÚR
 - spolu se sdělením, jak bylo zohledněno
- ▶ Obsahem odůvodnění zásad územního rozvoje a územního plánu
 - spolu s informací, zda a jak bylo respektováno, popřípadě zdůvodnění, proč respektováno nebylo

Ochrana nezastavěného území a nezastavitelných pozemků

- Zastavěné území
 - území vymezené územním plánem nebo postupem podle tohoto zákona nebo zastavěná část obce vymezená k 1. září 1966 a vyznačená v mapách evidence nemovitostí (tzv. intravilán)
- Nezastavitelný pozemek
 - pozemek, jenž nelze zastavět na území obce, která nemá vydaný územní plán dle vymezení v § 2 odst.1 e)
- Princip ochrany nezastavěného území, resp. nezastavitelných pozemků a hospodárného využívání zastavěného území, resp. zastavitelných ploch
- V nezastavěném území lze v souladu s jeho charakterem umístit stavby, zařízení, a jiná opatření pouze pro
 - Zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, ... (§18 odst. 5)
 - A dále taková technická opatření a stavby, které zlepšují podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu.
- Na nezastavitelných pozemcích lze výjimečně umístit technickou infrastrukturu způsobem, který neznemožní jejich dosavadní užívání.

Veřejně prospěšné stavby. Veřejně prospěšná opatření.

- **Veřejně prospěšná stavba**
 - Stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu
- **Veřejně prospěšné opatření**
 - Opatření nestavební povahy sloužící ke snížení ohrožení území a k rozvoji anebo k ochraně přírodního, kulturního a archeologického dědictví
- **Veřejná infrastruktura (pozemky, stavby, zařízení) zřizovaná nebo užívaná ve veřejném zájmu**
 - Dopravní infrastruktura
 - Technická infrastruktura
 - Občanské vybavení
 - Veřejné prostranství
- **Vymezeno v ÚPD**
- **Vazba na uplatnění plánovací smlouvy, předkupního práva a vyvlastnění**

Účast veřejnosti v územním plánování

- Právo na informace a právo podílet se na spolurozhodování o rozvoji území
- Princip transparentnosti veřejné správy
- Formy účasti veřejnosti
 - Každý
 - Zástupce veřejnosti
 - Dotčení vlastníci pozemků
- Nástroje účasti veřejnosti
 - Zveřejňování písemností
 - Informování
 - Podávání připomínek a námitek
 - Veřejné projednání

Územní rozhodnutí

- ▶ Umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak.
 - např. schválený regulační plán, rozhodnutí pozemkového úřadu v rámci pozemkových úprav, územní souhlas, veřejnoprávní smlouva
- ▶ Druhy územních rozhodnutí
 - o umístění stavby nebo zařízení
 - o změně využití území
 - o změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území
 - o ochranném pásmu
 - o dělení a scelování pozemků
- ▶ Územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr a stanoví podmínky pro využití a ochranu území, podmínky pro další přípravu a realizaci záměru, zejména pro projektovou přípravu stavby.

Územní řízení

- ▶ Každý, kdo navrhuje vydání územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, je povinen dbát požadavků uvedených v § 90 a být šetrný k zájmům vlastníků sousedních pozemků a staveb, za tímto účelem si může vyžádat územně plánovací informaci, nejsou-li mu podmínky využití území a vydání územního rozhodnutí nebo územního souhlasu známy.
- ▶ **Subjekty**
 - Stavební úřad
 - Dotčené orgány
 - Účastníci řízení
 - Veřejnost
- ▶ **Soulad záměru**
 - s vydanou územně plánovací dokumentací,
 - s cíli a úkoly územního plánování,
 - s obecnými požadavky na využívání území,
 - s požadavky zvláštních právních předpisů a se stanovisky dotčených orgánů a s ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení

Stavební řízení

- ▶ Stavební povolení
 - podmínky pro provedení stavby, a pokud je to třeba, i pro její užívání,
 - zabezpečení ochrany veřejných zájmů, dodržení obecných požadavků na výstavbu, popřípadě technických norem
- ▶ U stavby obsahující technologické zařízení, u něhož je třeba ověřit způsobilost k bezpečnému užívání, dodržení podmínek stavebního povolení nebo integrovaného povolení, stavební úřad může uložit ve stavebním povolení provedení zkušebního provozu.

Užívání stavby

- ▶ Zákaz užívání stavby, pokud
 - nejsou splněny podmínky ochrany života a zdraví osob nebo zvířat anebo životního prostředí nezbytné pro její užívání
 - stavba ohrožuje bezpečnost nebo nejsou dodrženy obecné požadavky na výstavbu
 - Odvolání proti rozhodnutí o zákazu užívání stavby nemá odkladný účinek
- ▶ Kolaudační souhlas
 - Pro vybrané typy staveb
 - Např. stavba, u které bylo stanoveno provedení zkušebního provozu, stavba dopravní a občanské infrastruktury,...
- ▶ Změna v účelu užívání stavby, v jejím provozním zařízení, ve způsobu výroby nebo v jejím podstatném rozšíření a změna v činnosti, jejíž účinky by mohly ohrozit život a veřejné zdraví, život a zdraví zvířat, bezpečnost nebo životní prostředí
 - přípustná jen na základě písemného souhlasu stavebního úřadu.

Odstraňování staveb

- ▶ Nařízení odstranění stavby
 - která svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob a její vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstraní závadný stav stavby
- ▶ Současně lze uložit povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby.

Stavební dozor

- ▶ Provádění ve veřejném zájmu
- ▶ Ochrana veřejných zájmů, ochrana práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob
- ▶ Oprávnění stavebního úřadu
 - provádět kontrolní prohlídky stavby,
 - stavebně technický stav stavby, zda není ohrožován život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí,
 - nařizovat neodkladné odstranění stavby,
 - nařizovat nutné zabezpečovací práce na stavbě,
 - nařizovat nezbytné úpravy na stavbě, stavebním pozemku nebo na zastavěném stavebním pozemku,
 - jimiž se docílí, aby užívání stavby nebo jejího zařízení neohrožovalo životní prostředí, nepřiměřeně neobtěžovalo její uživatele a okolí hlukem, exhalacemi včetně zápachu, otřesy, vibracemi, účinky neionizujícího záření anebo světelným zářením,
 - nařizovat provedení udržovacích prací,
 - nařizovat vyklizení stavby,
 - ukládat opatření na sousedním pozemku nebo stavbě.

Prevence závažných havárií

- ▶ Zákon č. 59/2006 Sb. + negativní vymezení
 - systém prevence závažných havárií pro **objekty a zařízení**, v nichž je umístěna vybraná **nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek** s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky **závažných havárií** na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí
 - součást systému civilního nouzového plánování

Povinnosti provozovatele objektu nebo zařízení

- ▶ Sestavení seznamu nebezpečných látek
- ▶ Zařazení do skupiny A nebo B, příp. protokol o nezařazení
- ▶ Provedení analýzy a zhodnocení rizik závažné havárie provozovatelem (sk. A i B)
- ▶ Zpracování bezpečnostního programu (sk. A)
- ▶ Zpracování bezpečnostní zprávy (sk. B)
- ▶ Sjednání pojištění za škody vzniklé v důsledku závažné havárie (sk. A i B)
- ▶ Zpracování plánu fyzické ochrany (sk. A i B)
- ▶ Havarijní plánování (sk. B)
 - vnitřní havarijní plán

Výkon státní správy v rámci prevence závažných havárií

- ▶ Krajský úřad
 - Rozhoduje o návrhu zařazení do skupiny A nebo B
 - Rozhoduje o zařazení do skupiny A nebo B
 - Schvaluje bezpečnostní program a bezpečnostní zprávu
 - Je mu zasílána kopie smlouvy o pojištění
 - Je mu zasílán plán fyzické ochrany
 - Eviduje vnitřní havarijní plán
 - Stanoví zónu havarijního plánování a zpracovává vnější havarijní plán (pro skupinu B)
- ▶ Česká inspekce životního prostředí
 - + orgány integrované inspekce (Státní úřad inspekce práce, správní úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Český báňský úřad a krajské hygienické stanice)
 - Pravidelné kontroly dodržování povinností

Postup při vzniku závažné havárie

▶ Povinnosti provozovatele

- bezodkladně ohlásit příslušnému krajskému úřadu, České inspekci životního prostředí, dotčeným orgánům veřejné správy a dotčeným obcím
- doručit příslušnému krajskému úřadu písemné hlášení o vzniku závažné havárie do 24 hodin od jejího vzniku
- Další povinnosti na další právních předpisů, např.
 - zákon o integrovaném záchranném systému
 - zákon o požární ochraně
 - zákon o vodách
- doručit návrh konečné písemné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie, který musí obsahovat i přijatá a navrhovaná nápravná a preventivní opatření, příslušnému krajskému úřadu ke schválení nejpozději do 3 měsíců od vzniku závažné havárie

▶ Postavení krajského úřadu

- Vydává rozhodnutí, kterým návrh konečné písemné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie schválí, nebo vyzve provozovatele k odstranění zjištěných nedostatků v přijatých a navrhovaných střednědobých a dlouhodobých nápravných a preventivních opatřeních a stanoví lhůtu k jejich odstranění
- vypracovává doporučení pro provozovatele týkající se budoucích preventivních opatření, která nejsou obsažena v konečné písemné zprávě o vzniku a dopadech závažné havárie a která mohou vést ke zlepšení prevence závažných havárií
- bezodkladně zasílá písemné hlášení o vzniku závažné havárie rozhodnutí o schválení konečné písemné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie MŽP a MV